

Telegraful

Organ național-bisericesc

Nr. 973

On. Procuratura de stat 4 (Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 100 Lei. — Șase luni 50 Lei. — Trei luni 25 Lei. — Pentru străinătate un an 180 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir peti 2 lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Reforme școlare

(=) Numărul considerabil al neștiutorilor de carte, în România întregită, este o dovadă în cifre că școalele primare n'au dat roadele așteptate nici în vechiul regat, și nici în nouăle sale ținuturi; în Ardeal, Basarabia și Bucovina.

În considerarea adevărului, mereu constatat, că numai prin instrucția și educarea vlăstarelor românești se hotărăște întreg viitorul neamului, factorii chemați își îndreaptă din nou luarea aminte asupra organizării învățământului primar, secundar și superior.

Două curente opuse se observă la noi și în străinătate, cu raport la organizarea școalelor primare și secundare. Un curent reprezintă punctul de vedere practic, țintește decă la ocupația viitoare a școlarului; al doilea curent se ridică la un punct de vedere mai înalt și țintește la calitatea viitoare de om a școlarului.

Reforma viitoare va avea prin urmare să aducă în armonie aceste două curente, care amăr dovă își au părțile bune și adevărate.

Multe talente s'au pierdut, multe puteri intelectuale și morale nu s'au putut desvolta nu numai din pricina sărăciei de acasă, ci și din cauza felului în care era organizată școala primară, atât ca programe defectuoase, cât și ca învățători ieșiți din școale normale cu același soi de programe.

Ministrul instrucțiunii, dl Dr. C. Angelescu, preocupat în mod intensiv de bunul mers al școalei, a prezidat ancheta școlară ce o convocase pentru primele zile din Iulie a. c. La ancheta, pentru pregătirea marelui reforme a învățământului din întreaga țară, au luat parte comisiunile parlamentare, precum și reprezentanții învățământului primar din toate regiunile patriei, profesori, delegați ai bisericilor, reprezentante ale școalelor de fete și ale grădiniilor de copii.

Viitorul raportor al proiectului de reforme școlare, profesorul universitar, dl G. Antonescu a expus conturile generale ale reformei. Învățământul primar gratuit și obligator, va cuprinde două cicluri: unul *începător* cu durată de 4 ani, al doilea *complimentar* cu durată de 3 ani. Terminând clasa a patra, copilul poate trece în școala secundară, ear dacă nu urmează nici o școală de grad secundar, are să cerceteze cursul complimentar. —

Școala secundară va avea curs inferior (cu 3 clase) și curs *superior* (cu 4 clase). Cursul inferior formează temeiul unitar pentru cel superior sau pentru *liceul* propriu zis de 4 clase. Paralel cu liceul de patru clase vor funcționa școale *speciale* superioare de agricultură, comerciale, industriale, de arte. Dar, în aceste școale speciale superioare se vor primi și elevii școalelor primare dacă au terminat toate clasele (7), precum și elevii școalelor speciale inferioare.

Tot paralel cu școala secundară (7 clase) va fi și seminarul teologic cu 7

clase, și școala normală (pentru învățători și învățătoare), cu 7 clase.

Elevii pentru seminar și școala normală se recrutează în clasa I din absolvenții clasei a patra primare, în clasa a patra din absolvenții cursului inferior de trei clase ale școalei secundare. —

Școala superioară, ca al *treilea* grad de învățământ, cuprinde — pe lângă facultățile universitare de până acum — școala superioară tehnică, academile de agricultură, de industrie, de comerț și de arte, — precum și o școală superioară normală pe lângă universitate.

Școala normală superioară va pregăti profesori pentru școalele normale și pentru personalul de control al învățământului. —

Pentru școala *primară* s'a admis principiul învățământului în limba maternă.

Vom avea astfel organizare unitară cu *șapte* clase în învățământul primar. Până acum am avut în Ardeal școală primară cu 6 clase, care însă în realitate era școală cu 4 clase, — ultimele, 5 și 6 au existat în prea puține locuri, neavând nici o legătură cu școalele secundare și nici alte avantagii.

Reforma învățământului primar și normal se va desbata și cu prilejul conferențelor învățătoarești județene, care în Ardeal se vor ținea în 10 și 11 Septembrie 1922. Învățătorimea va avea ocazie să-și rostească părerile.

Organizarea învățământului primar și secundar va fi însă numai atunci în ade-

FOIȘOARA

Cunoaște-te pe tine însuși!

— Cuvântarea directorului Dr. V. Stan la încheierea anului școlar 1921/22 în școala normală „Andrei Șaguna” a arhiepiscopiei noastre —

(Sfârșit)

Cât de prețioasă podoabă a sufletului nostru este caracterul și cât este el de indispensabil pentru progresul civilizației, e o temă, despre care ne-am întreținut la sărbătoarea de încheiere a anului școlar trecut.

De astădată voi stărui puțin asupra unui mijloc, prin care fiecare din noi poate să se împodobească cu un adevărat caracter.

Este *cunoașterea de sine*.

Un renumit pedagog al timpului nostru, Fr. W. Foerster, în Cartea Vieții spune, că nu Africa e continentul cel mai întunecat din lume, pentru că privind o hartă a acestui continent, abia mai găsești un petec gol. Peste tot sânt trase râuri, sânt însemnate lacuri, munți, sânt înșirate semnițele ce-l locuiesc. Ci continentul cel mai întunecat este inima omului. — «E

mai ușor să urmărești Nilul până la izvoarele lui — zice — cu toate că a trebuit pentru aceasta o mie de ani, decât să te ții pas cu pas de fapta unui om până în cel mai tănuț izvor al ei, în inimă. Pentruce? La dreptul vorbind ar trebui să crezi tocmai pe dos. Căci să dai peste izvorul unei fapte, n'ai decât să te întrebi pe tine însuși și n'ai de susținut lupte cu popore sălbatice sau să faci drumuri obositoare prin aștia șoarelui. Cari sânt deci piedecile de nenvins, care se împotrivesc la cercetarea propriului nostru suflet? Dacă bunăoară ești prins asupra unui neadevăr, ori ești întrebat pentruce l-ai spus, ai să știi oare adevăratul său izvor? Și pentruce nu? Nu i așa că te temi de ceea ce descoperi în tine însuși? Chiar cel mai îndrăzneț descoperitor, care nu se teme de lei, nici de câpcâni, simte o frică grozavă să răsbească până la izvoarele propriiei sale fapte. Ar voi bucuros să creadă, că face totul numai din dragoste de oameni și nu se gândește la sine.

Dacă s'ar uita însă mai bine în sine însuși, ar descoperi poate, că cele mai multe din faptele lui fănesc din lăcomia-i de slavă, și multe altele își au izvorul din dorul său de zvânturări; iar iubirea-i curată de adevăr e numai cât un firicel subțire de apă, care scapătă pe drum în apele cele mari și e înghițit de acestea. Nu e

însă tot una din ce anume izvoare pornește fapta lui? Nu e tot una, dacă un tren e pus în mișcare de aburi sau de electricitate, odată ce merge? De bună seamă e tot una, dacă e aburul ori electricitatea. Inchipuiți-vă însă, că ar e cine știe ce altă putere, pe care nu ești încă stăpân și care pricinuește pe drum o izbucniri și sfărâmă tot trenul. Îți mai e și acum tot una, ce putere alegi? Tot așa și când un om e împins de lăcomia de slavă și dorul de sburdălnicii. O bucată de timp poate că îndeplinește și el lucruri mari și folositoare; nu poți fi sigur însă nici un moment, că n'are să se piardă în curând pe sine însuși și pe toți cari s'au încrezut în el. Căci răvna după slavă și zvânturări crește și se înalță mai sus, cu cât capătă mai multă hrană și ajunge foarte curând mai puternică decât cugetul cel drept al omului și decât dragostea lui de adevăr, și atunci e pierdut. Tocmai pentru aceea este de o însemnătate nespusă să te cunoști pe tine însuși, spre a descoperi la vreme tot ce-ți forfotește în inimă și vrea să facă din tine în loc de om, un rob. Știi, că ciupercilor veninoase le priește în pădure acolo, unde nu se arată rază de soare. Tot așa și cu ciupercile veninoase din inima omului. Ele înfloresc din belșug acolo, unde nici odată nu se arată lumina cunoașterii de sine.

văr priincioasă statului și neamului nostru, când școalele bisericii noastre își vor păstra caracterul de până acum, — pentru a le putea feri cu atât mai ușor de valurile politice și ale patimilor sale violente.

Mergând pe drumul respectării drepturilor bisericii ortodoxe și sprijinindu-o în lucrarea sa culturală și morală, se va putea desăvârși opera de reformă și de întărire a școlii.

Internatul orfanilor de preoți

Sinodul arhidiecezan, în sesiunea din primăvara aceasta, a decis cu multă însuflețire înființarea unui internat pentru orfanii de preoți, ear preoții au oferit de bună voie, din puținul salariu ce-l au delat, 2% pentru susținerea acestui internat, — convinși fiind de necesitatea imperioasă și urgența realizării lui.

În special, I. P. S. mitropolitul Nicolae și-a făcut o problemă ardentă din deschiderea cât mai urgentă a orfelinatului, și în acest scop a făcut în repetite rânduri intervențiile necesare la comisia de închiriere din Sibiu pentru evacuarea localului consistorului din str. Berg Nr. 9, destinat pentru acest scop, — a făcut apel la instituțiile noastre financiare pentru adunarea de oboluri în scopul amenajării și mobiliării localului, — și s'a adunat o sumă destul de frumoasă, așa că la 1 Sept. a. c. avea să se deschidă orfelinatul.

Intervențiile I. P. S. Sale însă nu au avut rezultatul așteptat, căci biroul de închiriere nu a făcut nimic pentru deloajarea celor 3 chiriași din casa destinată, neținând samă de dorința I. P. S. Sale și a întregii preoții; ba, din contră, pare că intenționat nu numai că nu voia să dea concursul, ci are aparența, că voia să zădărnicească înființarea acestei opere caritative. Deaceia protestăm cu toată energia contra procedurii acestei comisii care, nedând mână de ajutor forurilor bisericești și preoții, a dat dovada de totală lipsă de înțelegere a problemelor umanitare și culturale ale bisericii.

Contra procedurii comisiei de închiriere s'a protestat la ministerul de

interne, care apreciind însemnătatea și urgența operei ce voia să se facă, a înțeles, sperăm că va da ascultare glasului întregii preoții și va da ordin comisiei de închiriere din Sibiu pentru evacuare, — ca acest cămin să se poată deschide încă toamna anului curent. Nădejdea ni-o punem, în primul rând, în persoana dlui ministru de interne, A. Văitoianu, care va înțelege necesitatea și imperioasa urgență a deschiderii internatului copiilor de preoți și nu va pune la încercare răbdarea preoții, care — cu toată tractarea mășteră din trecut și de astăzi prin o salarizare derizorie, — a știut să rămână la înălțimea chemării sale.

V.

Biserica și școalele sale

Profitând de prezența la Călimănești a I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, un corespondent al ziarului Viitorul a rugat pe înaltul prelat să-i dea câteva amănunte despre școalele confesionale din mitropolie.

Reproducem, din această convorbire apărută în menționatul ziar, următoarele părți:

— Care a fost, I. P. Sfințite, starea școalelor confesionale după unire?

— După înfăptuirea idealului național, am făcut acord cu Consiliul Dirigent, ca statul român să ridice ajutorul, pe care-l primeam dela vechiul regim, la măsura de care biserica avea nevoie pentru susținerea învățătorilor. În chipul acesta dezvoltarea normală a școalelor noastre a fost asigurată pe un timp. Dar, durere, guvernul precedent, nu s'a ținut de acel acord, ci împotriva condițiilor lui și împotriva tuturor legilor în vigoare, a început o acțiune de statificare a școalelor noastre confesionale. Învățătorii noștri, scurtați în leafă, au fost instigați împotriva școlii confesionale, iar în popor s'a făcut propagandă să nu mai contribuie la susținerea acelei școli, fiindcă acum «li dă statul școală pe cheltuiala lui». Astfel a fost turburată armonia binefăcătoare care a existat la noi între școală și biserică, și s'a sdruncinat un important factor moral din sufletul poporului nostru, pe care l-am creiat în vremuri grele, prin aceea că am deprins poporul să jertfească pentru școală și cultura sa.

Congresul nostru național-bisericesc, a continuat Mitropolitul Ardealului, în sesiunea sa din toamna trecută, a solicitat la guvern o anchetă din reprezentanți ai ministerului de instrucție și ai bisericii, ca să găsim în bună armonie o soluție norocoasă pentru o problemă de la care atârna cultura poporului. Nici la hotărârea congresului, nici la unul din multele

memorii ce le-am înaintat în chestia școalelor noastre, guvernul precedent nu ne-a învrednicit de răspuns. Așa n'a fost tratată nici când, și de sigur n'a meritat să fie tratată, biserica noastră care a adus enorme jertfe pentru luminarea poporului.

— Cum stă acum această chestiune?

Actualul d. ministru al instrucției ni-a răspuns că primește să fie convocată ancheta solicitată astă toamnă de către congresul nostru național bisericesc. Am și numit din partea bisericii membrii anchetei care, după cum am convenit cu dl ministru, se țin la Sibiu în decursul lunii August a. c.

— Care este punctul de vedere al bisericii în chestia școalelor confesionale?

— Punctul nostru de vedere e cuprins în hotărârea congresului din toamna trecută, care conchide la menținerea școalelor confesionale.

Motivele noastre sânt cu mult prea vaste, ca să le pot cuprinde într-o scurtă convorbire. Le vom desfășura pe larg cu ocazia anchetei. Un motiv țin să vi-l descopăr acum. Statul nostru, mai ales acum în faza primă a consolidării sale, are neapărat trebuință de toate forțele vii și de toate instituțiile dintr'insul, pentru a ridica și a duce cu un pas înainte cultura poporului. Stând pe temelia acestei constatări, dați-mi voie să vă pun acum eu întrebarea: Ar fi oare consult și folositor lucru, ca tocmai astăzi să înălțăm biserica, cu toate energiile și experiențele ce le-a acumulat în decursul unei lungi activități culturale, de pe terenul învățământului popular și să refuzi ajutorul eficient pe care ea, cu dragă inimă, e gata să-l dea pentru luminarea poporului? Nu cred să se găsească vre-un rezon ori vre-o înțelepciune a vieții de stat, care să poată răspunde afirmativ la această întrebare.

În ce mă privește pe mine, ca șef al bisericii ortodoxe din Ardeal, mă identific pe dea'ntregul cu concepția bisericii mele pe care am reprezentat-o la toate ocaziile și până acum. Am cea mai fermă nădejde, că biserica și stat, urmărind deopotrivă binele poporului, vom găsi în bună armonie calea cea dreaptă pentru promovarea lui.

CONCURS

La institutul teologic Andreian din Sibiu e vacant postul de duhovnic, pentru ocuparea căruia se publică concurs cu termen până la 15 August a. c. st. vechi. Dela concurenți se cere:

1. Carte de botez;
2. Testimoniu școlar;
3. Absolutor teologic;
4. Testimoniu de calificățiune preoțesc;

Nu părinții voștri, nici dascălii voștri, ci singuri voi sânteți în stare să recunoașteți buruiana rea, când își întinde întâile ei mlădite, încă tinere, în inima voastră, și să le stărpiți înainte de a se învârtosi și de a otrăvi sufletul.

Din timpurile cele mai vechi, cunoașterea de sine a fost socotită ca lucrul cel mai înțelept. Și cu dreptate. Pentru că cine nu se cunoaște pe sine și puterile sale sufletești, ca să le pună în serviciul binelui și adevărului, cine nu-și cunoaște scăderile, ca să le stărească, e despoiat de izbănzile unei activități rodnice în viață. Va fi ocolit, va fi dat la o parte ca un lucru netrebuincios ori primejdios.

Când veți avea amărăciunea în viață, să plângeți neizbănzile lucrărilor voastre, nu vă obișnuiți să puneți vina numai pe alții, să vedeți izvorul acelor neizbănzii numai în greșelile ori în răutatea celor din jurul vostru, ci faceți câte-o excursiune de recunoaștere în propriul vostru suflet, să vă convingeți, nu cumva găsiți acolo scăderi și răătăcirii, care vă strică bucuria vieții? Cercetați-vă cu deamănuntul, în fiecare zi, dacă nu cumva v'ați îndepărtat dela linia oablă pe care vi-o arată cugetul drept și mintea nerătăcită? Nu cumva ați desconsiderat sfaturile conștiinței voastre? Nu cumva egoismul vostru, pofta de mărire, dorința de a părea mai mult decât sânteți și mândria v'au orbit, lăcomia v'a înșelat ori v'a amăgit? Nu cumva bunul simț v'a părăsit și ați alunecat, năpăstuind pe deaproapele vostru, nendreptățindu-l ori jignindu-l? Nu cumva ați căutat să vă înșelați pe voi înșivă

asupra propriilor voastre puteri, asupra propriilor voastre greșeli, asupra propriilor voastre deșertăciuni? Nu cumva e neorânduială în lucrările voastre, în gusturile voastre, în raporturile voastre cu ceilalți oameni? Nu cumva v'ați format gânduri de apărare și înfrumșetare pentru propriile voastre scăderi și slăbiciuni?

Răspundeți cu curaj și cu dreptate la toate aceste întrebări și ați descoperit cu siguranță izvorul nesuccesului vostru, ați aflat cine e marea vinovat la amărăciunile și restriștea ce v'au lovit pe voi și pe ai voștri.

Dacă vreți așadar, ca să lumineze caracterul vostru și să fie călăuză bună pentru cei ce ca mână se vor uita la voi și vă vor urma, cum urmau Magii steaua ce i călăuzea la nesecatul izvor de lumină și iubire din peștera Vifleeului, nu vă fie teamă să scoboriți cât mai des în tainele sufletului vostru, să duceți lumină și sfințenie până în cele mai dosite ascunzături ale lui, alungând demonii, ce pândesc clipele de nesupraveghere, ca să vă ducă la pierzare.

Pe templul lui Apollon, zeul luminii dela Delfi, erau scrise cuvintele: Cunoaște-te pe tine însuși!

Aceste cuvinte săpați-le și voi adânc pe frontispiciul sufletului vostru, și să nu fie zi în care să nu le recitiți, să nu fie ceas în care să nu urmați adâncul lor înțeles, mai adânc decât al tuturor principiilor de viață, pentru că cunoașterea de sine dă preț și strălucire tuturor virtuților, tuturor caracterelor mari.

Cu acest sfat, adresându-mă azi mai ales acelor dintre voi cari ieșind de sub grija noastră, sânt pregătiți să înceapă marea operă de luminare a neamului, Vă urez noroc, izbândă și realizarea tuturor gândurilor voastre bune și generoase!

Autoritatea Bibliei

(Urmare)

Un sculptor italian, Ghiberti, din Florența reprezintă pe Ingerii aducând înaintea Creatorului pe Eva din coastele lui Adam. Istoricul Jameson în History of our Lord in Art — spune: Ca poezie idea e de toată frumuseța, ca istorie e nu numai de necrezut, dar direct repugnă.

Gingășia și frumuseța acestei cărți constă în calitatea dramatică naivă și în interesul uman, care se desprinde din ea. Viața omenească expusă aici stă sub mâna lui Dumnezeu, suflarea lui se va vărsa peste omenirea fericită ori nefericită. E drama vieții omenești, care nu se poate desfășura decât sub ochii lui Dumnezeu binecuvântând-o sau muștrându-o.

3. Legea

Herodot spune în cărțile sale istorice, că evreii erau poporul cel mai religios între toate popoarele. Părintele poporului evreesc e Moise, despre care criticii în unanimitate zic că e

5. Adeverință despre serviciul preoțesc;

6. Alte eventuale documente despre serviciul preoțesc.

Duhovnicul va avea locuința și întreaga întreținere în institut, apoi salariul:

1. Fundamental L. 1600,

2. Spor L. 300.

Cererile sânt a se adresa Consistorului arhidiecezan.

Sibiu, 22 Iulie 1922.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 5804 Plen.

Concurs

La orfelinatul bisericii noastre voim să instituiem o mamă a orfanilor, care cu căldura și cu dragostea unei mame adevărate să îngrijască de micii orfani, lipsiți prea de timpuriu de ocrotirea părintească. Dacă vre-una din mulțimea de preotese văduve, sau altă femeie cu purtare neexcepțională și cu tragere de inimă către copilași, ar simți aplecare și devotament pentru această chemare, să-și înainteze cererea la adresa Consistorului arhidiecezan până la 15 August v. a. c. arătând referințele familiare.

Mama orfanilor, pe lângă locuință și întreținerea întreagă, va primi și o retribuție core-spunzătoare.

Sibiu, 21 Iulie 1922.

Consistorul arhidiecezan

Dela Borsec

— Izvorul Miron. — Clădirea unei biserici ortodoxe. —

În localitatea balneară Borsec s'a săvârșit în vara aceasta prima slujbă bisericească ortodoxă. Cu această ocazie s'a botezat unul din izvoarele de acolo cu numele «Izvorul tămăduirii Miron», și s'a făcut apel spre a contribui la adunarea mijloacelor necesare pentru clădirea unei biserici.

S'a redactat următorul:

Act Comemorativ

Astăzi, 10/23 Iulie 1922, a șaptea Duminecă după Rusalii, s'au săvârșit cu ajutorul atotputernicului Dumnezeu pentru întâia dată «Sf. Liturghie» prin protopopul dr. Ion Lupaș, profesor la Universitatea din Cluj, împreună cu diaconul Dumitru Antal din Toplița-română, s'a rostit predica în legătură cu textul din evanghelia zilei: «După credința noastră să fie nouă»; s'a făcut apoi sfintirea apei la izvorul numit mai înainte Kossuth, dându-se la dorința oaspeților, acestui izvor prin P. S. Sa episcopul eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului; Nicolae Ivan,

numirea de «izvorul Miron» ca o amintire scumpă a faptului că cel dintâi mitropolit-primat al României întregite, I. P. S. Sa Dr. Miron E. Cristea, este fiul acestui ținut, născut în comuna vecină Toplița română.

Totodată s'a făcut apel la dărnicia creștinească a tuturor oaspeților din Borsec spre a contribui la adunarea mijloacelor necesare pentru clădirea unei biserici românești, ai cărei slujitori să poată îndeplini trebuințele sufletești ale drept credincioșilor creștini, cari purtați de o credință dreaptă și sfântă, vor veni la acest loc al tămăduirii, spre a-și redobândi sănătatea trupească și sufletească spre mântuirea lor, spre binele neamului, spre întărirea patriei și spre slava c-a netrecătoare a Tatălui ceresc.

Cu acest prilej s'au făcut următoarele danii: Mitropolitul Primat Miron Cristea, inginer I. D. Popovici-Galați, deputat N. P. Comnen și fam. București, dr. Duca medic Galați, Mihail Duca, avocat Galați, Traian Fatu, Cocargea câte 5000 lei.

Episcop Nicolae Ivan Cluj, Emil Sococ București, câte 3000 lei. Ing. Enache, Haret Huși, Ionel Comșa, Cluj câte 2000 lei. Gh. Milculescu, I. Stoica câte 1500 lei. Deputat I. Cristea P.-Neamt. Gh. C. Fotescu, primarul Ploesștilor, dr. Laurian Gherman Cluj, Alexandru și Leonora Hirsch București câte 1000 lei. S. Th. Economu Constanța, 700 lei. Văd. Elena Dobreanu Tulgheș, Economu, Constanța, ing. Virgil Ionescu, București, Muzurchievici. Constantin Ionescu București, Victor Isecescu P. Neamt, dr. S. Crăciun Timișoara, dr. Metes pref. Cluj, dr. Nicolae Comșa Sibiu, dr. Ion Lupaș Cluj, Cleopatra Duca Galați, general N. Alevra București, dr. Teodor Popescu Cluj câte 500 lei. St. Stoica Popescu 400 lei. Arpad Ernyei deputat Sf. George, L. Eliade Rădulescu câte 300 lei. D. Georgescu, D. Mincu, St. Baltazar, București, I. G. Macoi, lt.-col. Mincu Galați, Mauriciu Streit, ing. Emil Cojan, prof. A. Frățilă Galați, Novac Pecica, dr. Iulian Pop Cluj, dr. Emil Hațegan Cluj, câte 200 lei.

Col. Al. Cornățeanu, amiral C. Bălescu, Constanța, colonel Budescu, Bonachi, Brăila, Condoianu, Constanța, N. Velichi prof. Galați, V. Tudor, Mediaș, St. Georgescu Buc., Arion Toma, Galați, dr. Valer Pop Cluj, Ion Gh. Iosipescu Focșani, dr. Gavril Tripon Cluj, dr. T. Proca Galați, Atanase Popescu, Galați, A. Roma Cluj, D. Antal Toplița română, Paulina St. Baltazar, București, M. Ionescu București, Mauriciu Waintraub, Galați, Soria Vasilescu, Adrian Vasilescu, Zoe N. Constantinescu București, Jean Constantinescu Buc., R. Rang Galați câte 100 lei.

Fie acest început creștinesc binecuvântat cu darul cel desăvârșit, care pogoră dela Părintele Luminilor, spre izbândirea cât mai apropiată a dorinței cucernice de a avea și aici în creerii munților o sfântă biserică românească ortodoxă.

(Urmează semnăturile celor arătați mai sus).

Moartea

fostului mitropolit primat Conon

Luni la ora 4 și jumătate d. a. a încetat din viață fostul Mitropolit Primat Conon Donici, care se retrăsese în ultimul timp la Cernica una din mănăstirile din apropierea Bucureștilor.

Știrile zilei

Improprietări. Lucrările de expropriere în mai multe moșii ale statului și ale bisericilor fiind aproape terminate, în decursul lui August a. c. se vor face improprietări în diferite județe de dincoace de munți. Cea mai apropiată improprietărire va fi în Maramurăș, Duminecă, în 13 August. La solemnitatea aceasta vor lua parte dnii miniștri Brătianu, Constantinescu, Moșoiu și Duca. Seria de improprietări se va continua în Bihor, Timiș, Arad, Sătmăr, Caraș-Severin și alte județe.

† **Dr. Ștefan Petrovici.** Consistorul Eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului cu adâncă părere de rău aduce la cunoștință, că fostul său fiscal consistorial, actual defensor matrimonial, fost deputat sinodal, congresual și asesor consistorial **Dr. Ștefan Petrovici**, notar public în Caransebeș, după lungi și grele suferințe a adormit în Domnul în 18/31 Iulie 1922, 9 ore a. m. în etatea de 63 de ani. Rămășițele pământești ale adormitului s'au așezat spre veșnică odihnă în 20 Iulie (2 August) 1922 la ore p. m. în cimiterul ort. rom. dela biserica Sfântului Ioan Botezătorul în Caransebeș. Fie-i țărâna ușoară și binecuvântarea lui Dumnezeu să-l adumbrească!

Anunțarea celor dispăruți în războiul mondial. (Ad. Ord. Min. de Răsb. Nr. 1272). Se vor prezenta rudele tuturor indivizilor, cari în războiul mondial (1914—1920) au fost mobilizați și cari până în ziua de astăzi nu s'au mai întors în patrie, și vor anunța aceasta până în 30 I. c. la secția militară a consiliului orașenesc, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 4, etajul I ușa Nr. 25. **Consiliul orașenesc din Sibiu.**

Invățătorii din Ardeal și-au ținut Duminecă la Cluj congresul anunțat. A participat și ministrul instrucțiunii publice.

Couvocare. On. membri ai Desp. VII Hațeg al Asociațiunii pentru lit. rom. și cultura poporului român sânt invitați la **adunarea generală**, pe Duminecă, în 13 August n. 1922 la 4 ore p. m. în casina română din Hațeg Ordinea de zi: Deschiderea ședinței; rapoartele: secretarului, casierului și bibliotecarului; înscriere de membri; disertațiune; propuneri.

unul dintre spiritele creative cele mai mari în istoria antică. Renan în «Istoria poporului evreesc», deși îl vede acoperit între legendele cari s'au ținut în jurul personalității sale, îl numește un colos între marile figuri mitice ale omenirii. El a dat poporului său constituția recunoscută până azi ca cea mai conservativă și mai progresistă, cea mai tradițională și mai modernă, ale cărei principii și azi sânt actuale cu tot progresul omenirii de peste 30 de veacuri.

Principiile fundamentale încadrate în cele 10 porunci, după părerea specialiștilor biblici sânt acestea:

Eu sânt Iehova, Dumnezeuul tău, care te-am scos din Egipt, țara robiei.

Să nu ai alți Dumnezei.

Să nu-ți faci chip cioplit.

Să nu iei numele lui Iehova Dumnezeuului tău în deșert.

Adu-ți aminte de ziua Sămbetei și o cinstește.

Cinstește pe Tatăl tău și pe mama ta.

Să nu uci.

Să nu furi.

Să nu trăiești în fărădelegii.

Să nu mărturisești strâmb împotr. aproapelui.

Să nu lăcomești la ce al altuia. —

Principiul fundamental al acestei constituții

e că religia e baza statului și autoritatea legii și toate legile juste sânt divine după origine, natură și sancțiune.

Asemenea legilor naturale de căldură, lumină, electricitate și gravitațiune, nu atâră de voința noastră și cărora căutăm să ne acomodăm, astfel sânt și legile naturale, pe cari societatea omenească trebuie să le cunoască și să se acomodeze lor. În decalog se pretinde reverința spirituală față de Dumnezeu, răpaușul dela muncă pentru cultivarea naturii spirituale, respect de părinți, respectarea dreptului personal, al familiei, averii și al numelui bun, și acest respect să fie real, spontan, natural și neforțat. Când un popor atâră de puterea unuia se înstăpânește despotismul; când se bazează pe consimțirea celor conduși tinde spre anarhie și se vatămă primul principiu al decalogului. Unde simboalele înlocuiesc realitatea, se încurajează destrăbălarea și se vânează după îmbogățirea materială desconsiderându-se ori ce avânt ideal muncindu-se de-a surda pentru câștigarea de bunuri materiale, se desconsideră porunca a doua, a treia și a patra. Când se stânge din suflete iubirea fiilor de părinți și grija acestora de odraselele lor, celula vieții sociale de distruge, familia se periclitează și se întinde disordinea socială, se vatămă porunca a cincea.

Când cel slab și sărac este apărat și exploatat barbar în robotă sau în fabrici cu plată de nimic și nu se dă școală și drepturi mulțimii exploatate, se calcă porunca: Să nu furi, să nu uci. Când se permite poligamia și se încurajează desfrânarea în forme legale cu înlesnirea divorțului, se calcă porunca a șaptea.

Când se pun biruri grele ca să se susțină clase de beneficiari ai societății din munca și truda mulțimii, se vatămă legea a opta.

Când se îngăduie libertatea excesivă a presei, care acopere de hulă și dispreț cinstea personală, curente sănătoase și așezăminte onorabile — se vatămă legea a noua. Iar când respectul legii se face de frica pedepsei și educația și disciplinarea conștiinței lipsește în loc ca respectul legilor să fie spontan și voluntar, se violează legea a zecea.

Aceste legi sânt temeiul ordinii sociale. Călcarea lor produce disordine și nimicirea vieții sociale, păstrarea lor din indemnul conștiinței curate constituie fundamentul vieții tuturor popoarelor până în ziua de azi. Toate instituțiile publice și private în viața aceasta a popoarelor moderne de azi se reduc la aceste principii fundamentale, cari mai întâi s'au precizat la evreii vechi. —

(Urmează)

Congresul funcționarilor publici, întruniți Duminecă în București, — în vederea măsurilor de îmbunătățire a situației lor materiale, conform promisiunii guvernului, — a hotărât prorogarea ședințelor până la 17 Septembrie.

Convocare. Membrii despărțământului *Deva* al «Asociațiunii», și toți sprijinitorii culturii poporului, sânt invitați la adunarea cercuală, ce se ține Duminecă în 13 n. la ora 3 d. a. în școala de stat din Băreău. Va fi și o expoziție de copii, și o conferință, ținută de Dr. N. Robu, despre îngrijirea copiilor mici, apoi coruri și recitări.

Promovare. Domnul Pompiliu Verزاریu a fost promovat în 12 Iulie a. c. de doctor în științele economice și comerciale la Universitatea din Roma.

Spre lămurire. Direcțiunea presei, din ministerul afacerilor străine, trimite următorul comunicat: Pentru a lămurii opinia publică asupra rolului avut conferința ținută la Karlovy Vary (Carlsbad) în 24 și 25 Iulie 1922, ministerul afacerilor străine face cunoscut, că nu s'a ținut un congres de presă, precum s'a anunțat în mod greșit de mai multe ziare, ci o *conferință a serviciilor de presă* de pe lângă ministerele de externe ale Micii Înțelegeri și a Poștei, cu scopul de a îmbunătăți relațiile de informațiuni între aceste servicii și a stabili legături constante între ele.

Părinți grijitori niciodată nu uită să amestece în apa în care se spală copiii lor, **Mack's Kaiser Borax.**

Unificarea și regularea calendarului

Alianței universale, pentru promovarea prin biserici, a păcii și frățietății mondiale, care s'a întrunit în Copenhaga la 7—12 August 1922, s'a prezentat propunerea de a lua hotărâre principală pentru restabilirea anului bisericesc creștin unitar, drept manifestare puternică a unității creștine față de lumea mohamedană, izraelită și buddhistă compactă. Pentru deliberare asupra reformei calendarului, ar fi a se convoca un congres mondial al statelor și bisericilor. 1. Unificarea calendarului s'ar putea astfel face, că *începutul anului* s'ar pune pe solstițiul de iarnă (22 Decembrie c. n.) ca începutul răsăritului de soare și deci la calendarul gregorian s'ar abandona 10, iar la cel iulian 23 zile. Cele 10 zile în anul 1924 s'ar putea lăsa afară fără nici o conturbare, abandonându-se cele șapte zile de 31 a lunilor, ziua bisectilă, și 29 și 30 Decembrie, iar la calendarul iulian și zilele 8—20 Ianuarie c. v.

2. S'a recomandat, ca congresul calendaristic totodată să decidă ca fiecare an se începe cu ziua de *Luni*, și se sfârșește cu ziua de *Duminecă*, prin ceace calendarele pentru toate timpurile vor rămâne neschimbate: zilele din lună pentru acest caz ar rămâne totdeauna pe aceleași zile ale săptămânii.

3. Pentru ca aceasta să se poată realiza, anul comun va trebui să stea din numai 364 zile. Ziua a 365, și ziua bisectilă s'ar contrage totdeauna într-o *săptămână* intercalară, și s'ar alipi tot la al cincilea an. Pe calea aceasta s'ar intercala ceva mai mult decât se cere, deci tot în al 40 an săptămâna intercalară s'ar abandona, cu excepțiunea anului 400, când intercalarea s'ar efectui. (Aceste norme de intercalare sânt precis identice cu normele de intercalare gregoriane, după care în 400 ani, afară de 365 zile anuale mai sânt de intercalat 97).

4. *Paștile* pentru viitor s'ar serba la ziua *adeverată* a aniversării învierii la 5 Aprilie c. n. Și anume pentru că aniversarea *adeverată* nu este Dumineca următoare după lună plină ce urmează ecvinocțiului de primăvară din orice an, ci e Dumineca din anul 33 a. Hr. ce a urmat după lună plină și ecvinocțiu: 5 April c. n., respective (dacă începutul anului se va pune îndărăt pe 22 Dec. c. n.) 15 April-care zi, dacă anul se va începe cu *Luni*, și rei forma proiectată se va realiza, va cădea tocmai și totdeauna pe o Duminecă. 5. Ar fi a se statori, *11 luni de 30 zile* și numai Decembrie ar avea 34, respective 41 zile.

Lunile de 30 zile ar înlesni în mod extraordinar socotirea terminelor și dobânzilor precum și socotirea cu înlesnire, că ce fel de zi a săptămânii la care zi din lună corespunde.

6. Regularea nouă a timpului s'ar începe, — deoarece 22 Decembrie este în anul 1924 într-o zi de *Luni*, — cu 22 dec. 1924 ca 1 Ian. 1925.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Prima fabrică română de stampile

OCT. L. VESTEMEAN

Sibiu, str. Țigăriei Nr. 18.

Am onoare a aduce la cunoștință, că mi-am deschis un

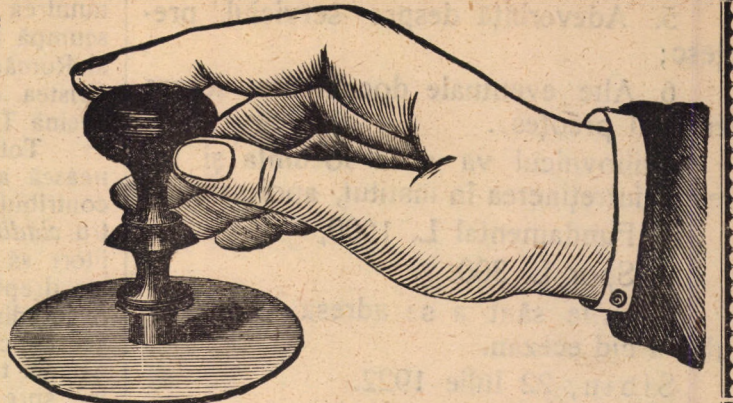
Atelier pentru fabricarea stampilelor din cauciuc

Execut tot felul de stampile din cauciuc, diferite medalioane și orice lucrări din bransa aceasta, cu prețuri moderate.

Comandele sunt a se adresa la „*Librăria Arhidiecezană*” Sibiu, str. Mitropoliei 45.

145

Oct. L. Vestemean.

Condițiuni de primire

în liceul de fete de stat din Sibiu și în internatul de fete al „*Asociațiunii*”, împreună cu acel liceu.

În clasa I a liceului de fete se primesc eleve, care au împlinit vârsta de 9 ani, dar n'au trecut încă de 12 ani, și dovedesc cu certificat școlar, că au absolvat cu succes 4 clase primare. Dacă n'au această calificare formală, vor dovedi prin examen de primire, că au pregătirea corespunzătoare. În celelalte clase ale liceului de fete se primesc eleve, care au absolvat vre-o clasă corespunzătoare la alte școli similare.

Inscrierea elevelor, pentru anul școlar viitor, se face din 7—10 Septembrie n. c. în edificiul internatului „*Asociațiunii*”. La înscriere toate elevele au să aducă *atestatul școlar din anul trecut*. Care vin întâi dată la liceul nostru, au să aducă și *extras din matricula botezaților, act de naștere dela forul civil și certificat de revaccinare*.

Taxele școlare sunt: pentru clasele inferioare: taxe 52 lei, didactru anual: 100 lei, pentru clasele superioare: taxe 52 lei, didactru anual: 150 lei din care jumătate (102 s. 127 lei) se plătește la înscriere, iar restul la 1 Februarie. Elevele, care doresc să fie scutite de taxele școlare, trebuie să înainteze cerere la direcțiunea liceului până la finea lui Septembrie c., la care se va alătura certificatul școlar din anul trecut, cu nota generală cel puțin *bine*, și certificat despre starea familială și materială a părinților. Elevele orfane de războiu sunt scutite de taxele școlare, iar fetele de învățător sau profesor sunt scutite de *didactru*, dacă cer în scris, în termenul arătat, și dovedesc cu act oficial, că sunt orfane de războiu, ori fice de învățător sau profesor.

Elevele, care reflectează la *bursă de stat* (20 burse à 1000 lei și 10 à 500 lei), au să înainteze cerere la subsemnata direcțiune până în 30 Septembrie n. 1922, însoțită de: 1. *Act de naștere*, 2. *Certificat școlar* cu nota generală cel puțin *bine* și 3. *Certificat despre starea familială și materială* a părinților.

Examenele de corigență se țin în 1—2 Septembrie n. c. la 8 ore a. m. Elevele, care au să facă examen de corigență din *două obiecte*, trebuie să înainteze cerere (timbrată) la direcțiunea liceului pentru ca să fie admise. La cerere se va alătura atestatul școlar. În 4—5 Septembrie n. c. se țin *examenle particulare* (cu elevele admise în a. c.) și eventuale *examenle de primire*. În 11 Septembrie c. Solemnitatea deschiderii anului școlar, iar în 12 Septembrie c. se încep cursurile regulate.

Pentru viitor *examenle particulare* se vor ține în sensul „*Regulamentului pentru elevii pregătiți în particular*” din vechiul Regat, anume:

Orice elev particular va fi supus, în cursul unui an școlar, pentru fiecare clasă la următoarele două examinări:

a) O examinare preliminară între 25 Ianuarie și 5 Februarie inclusiv, care va constă dintr-o *lucrare scrisă* asupra *primei părți* din materia anuală a fiecărui obiect de studiu (fără dexterități).

b) O examinare de fine de an între 10—27 Iunie, care va constă dintr-o *lucrare scrisă* și o interogație generală orală din întreaga materie prevăzută în programa analitică a școlilor publice respective (și dexterități).

Cerere pentru admitere la examen particular (timbrate) se înaintează direcțiunii liceului, până în 15 Octombrie a fiecărui an școlar,

însoțite de: *extras de botez, act de naștere, certificatul școlar precedent și act de purtare morală*. Până în 15 Noembrie a fiecărui an școlar se pot încă înscrie *elevi particulari* cu concesiune dela Ministerul instrucțiunii, iar după 15 Noembrie nici o înscriere nu se mai poate face, decât cu avizul Consiliului permanent.

Taxa de întreținere în internat e 5000 lei anual de elevă și se plătește anticipativ în patru sau în două rate.

Taxa pentru pian (2 ore pe săptămână, afară de orele de exercițiu) e: 160 lei¹ pe lună de elevă; pentru două eleve *împreună* e 80 lei² pe lună de elevă. (Notele pentru pian: exerciții, etude, piese etc., după care au urmat instrucțiunea în anul din urmă, să le aducă elevele cu sine).

Spesele particulare ale elevelor interne (pentru cărți, material de scris, desen, lucru manual, etc.) se socotesc separat, cu dare de seamă la finea fiecărei luni.

În caz de repășire în decursul anului, din orice cauză, *taxa internatului și a pianului* se plătește pe întreg semestrul în care se anunță repășirea.

Edificiul internatului e situat lângă parcul orașului și e provăzut cu apaduct, baie proprie și lumină electrică, în cele mai bune condiții igienice.

Elevele, care voiesc să fie primite în internat, să se arunce de timpuriu și să aducă cu sine: o saltea, un covorel lângă pat, o perină, două fete de perină, o plapomă sau fol de cooperit, patru cearșafuri (lepedeie), patru ștergere, patru servete, apoi perie de dinți și de vestimenta, săpun și doi pepteni. O haină de vară, una de iarnă și una de stofă vânat-închis (fason matroz), care va servi de uniformă. O bluză albă (fason matroz), un șorț cu mâneci de clot negru, două fuste (jupoane) colorate sau negre. *Rufele trebuitoare*, cu ciorapi, batiste, o umbrelă (cort) și încălțăminte. *Tacâm*: cuțit, furculiță, lingură și linguriță, apoi trei tăiere (farfurii) de porțelan (1 pentru supă, 1 pentru friptură și 1 mic pentru desert), o ceașcă pentru cafea și două pahare. Două cărpe pentru lucru și un ștergar pentru bucătărie, care rămâne internatului.

În decursul anului vor primi elevele în internat: un șorț uniform, eventual o pălărie de vară și una de iarnă, sau chipiu uniform, care se vor face aici cu prețuri moderate.

Sibiu, în August 1922.

Direcțiunea institutului.

Atelierul tehnic de dantură

E. Dicker

Str. Mitropoliei Nr. 30 I Etaj
este până 1 Septembrie închis.

(144) 1—1

Reclama este
sufletul comerțului

¹ Din care sumă 10 lei pe lună se contează institutului, pentru susținerea pianelor în stare bună.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.

5. Adeverință despre serviciul preoțesc;

6. Alte eventuale documente despre serviciul preoțesc.

Duhovnicul va avea locuința și întreagă întreținerea în institut, apoi salariul:

1. Fundamental L. 1600,

2. Spor L. 300.

Cererile sânt a se adresa Consistorului arhidiecezan.

Sibiu, 22 Iulie 1922.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 5804 Plen.

Concurs

La orfelinatul bisericii noastre voim să instituiem o mamă a orfanilor, care cu căldura și cu dragostea unei mame adevărate să îngrijască de micii orfani, lipsiți prea de timpuriu de ocrotirea părintească. Dacă vre-una din mulțimea de preotese văduve, sau altă femeie cu purtare neexceptionabilă și cu tragere de inimă către copilași, ar simți aplecare și devotament pentru această chemare, să-și înainteze cererea la adresa Consistorului arhidiecezan până la 15 August v. a. c. arătând referințele familiare.

Mama orfanilor, pe lângă locuința și întreținerea întreagă, va primi și o retribuție corespunzătoare.

Sibiu, 21 Iulie 1922.

Consistorul arhidiecezan

Dela Borsec

— Izvorul Miron. — Clădirea unei biserici ortodoxe. —

În localitatea balneară Borsec s'a săvârșit în vara aceasta prima slujbă bisericească ortodoxă. Cu această ocazie s'a botezat unul din izvoarele de acolo cu numele «Izvorul tămăduirii Miron», și s'a făcut apel spre a contribui la adunarea mijloacelor necesare pentru clădirea unei biserici.

S'a redactat următorul:

Act Comemorativ

Astăzi, 10/23 Iulie 1922, a șaptea Duminecă după Rusalii, s'au săvârșit cu ajutorul atotputernicului Dumnezeu pentru întâia dată «Sf. Liturghie» prin porotopopul dr. Ion Lupaș, profesor la Universitatea din Cluj, împreună cu diaconul Dumitru Antal din Toplița-română, s'a rostit predica în legătură cu textul din evanghelia zilei: «După credința noastră să fie nouă»; s'a făcut apoi stîntirea apei la izvorul numit mai înainte Kossuth, dându-se la dorința oaspeților, acestui izvor prin P. S. Sa episcopul eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului: Nicolae Ivan,

numirea de «izvorul Miron» ca o amintire scumpă a faptului că cel dintâi mitropolit-primat al României întregite, I. P. S. Sa Dr. Miron E. Cristea, este fiul acestui ținut, născut în comuna vecină Toplița română.

Totodată s'a făcut apel la dărnicia creștinească a tuturor oaspeților din Borsec spre a contribui la adunarea mijloacelor necesare pentru clădirea unei biserici românești, ai cărei slujitori să poată îndeplini trebuințele sufletești ale drept credincioșilor creștini, cari purtați de o credință dreaptă și sfântă, vor veni la acest loc al tămăduirii, spre a-și redobândi sănătatea trupească și sufletească spre mântuirea lor, spre binele neamului, spre întărirea patriei și spre slava c-a netrecătoare a Tatălui ceresc.

Cu acest prilej s'au făcut următoarele danii:

Mitropolitul Primat Miron Cristea, inginer I. D. Popovici-Galați, deputat N. P. Comnen și fam. București, dr. Duca medic Galați, Mihail Duca, avocat Galați, Traian Fatu, Cocargea câte 5000 lei.

Episcop Nicolae Ivan Cluj, Emil Socec București, câte 3000 lei. Ing. Enache, Haret Huși, Ionel Comșa, Cluj câte 2000 lei. Gh. Milculescu, I. Stoica câte 1500 lei. Deputat I. Cristea P.-Neamt. Gh. C. Fotescu, primarul Ploesștilor, dr. Laurian Gherman Cluj, Alexandru și Leonora Hirsch București câte 1000 lei. S. Th. Economu Constanța, 700 lei. Văd. Elena Doboreanu Tulgheș, Economu, Constanța, ing. Virgil Ionescu, București, Muzurchievici. Constantinescu București, Victor Isecescu P. Neamt, dr. S. Crăciun Timișoara, dr. Metes pref. Cluj, dr. Nicolae Comșa Sibiu, dr. Ion Lupaș Cluj, Cleopatra Duca Galați, general N. Alebra București, dr. Teodor Popescu Cluj câte 500 lei. St. Stoica Popescu 400 lei. Arpad Erneyi deputat Sf. Gheorghe, L. Eliade Rădulescu câte 300 lei. D. Georgescu, D. Mincu, St. Baltazar, București, I. G. Macoi, lt.-col. Mincu Galați, Mauriciu Streit, ing. Emil Cojan, prof. A. Frățilă Galați, Novac Pecica, dr. Iulian Pop Cluj, dr. Emil Hațegan Cluj, câte 200 lei.

Col. Al. Cornățeanu, amiral C. Bălescu, Constanța, colonel Budescu, Bonachi, Brăila, Condoianu, Constanța, N. Velichi prof. Galați, V. Tudor, Medias, St. Georgescu Buc., Arton Toma, Galați, dr. Valer Pop Cluj, Ion Gh. Iosipescu Focșani, dr. Gavril Tripon Cluj, dr. T. Proca Galați, Atanase Popescu, Galați, A. Roma Cluj, D. Antal Toplița română, Paulina St. Baltazar, București, M. Ionescu București, Mauriciu Waintraub, Galați, Soria Vasilescu, Adrian Vasilescu, Zoe N. Constantinescu București, Jean Constantinescu Buc., R. Rang Galați câte 100 lei.

Fie acest început creștinesc binecuvântat cu darul cel desăvârșit, care pogoră dela Părintele Luminilor, spre izbândirea cât mai apropiată a dorinței cucernice de a avea și aici în creerii munților o sfântă biserică românească ortodoxă.

(Urmează semnăturile celor arătați mai sus).

Moartea

fostului mitropolit primat Conon

Luni la ora 4 și jumătate d. a. a încetat din viață fostul Mitropolit Primat Conon Donici, care se retrăsese în ultimul timp la Cernica una din mănăstirile din apropierea Bucureștilor.

Știrile zilei

Improprietări. Lucrările de expropriere în mai multe moșii ale statului și ale bisericilor fiind aproape terminate, în decursul lui August a. c. se vor face improprietări în diferite județe de dincoace de munți. Cea mai apropiată improprietărire va fi în Maramurăș, Duminecă, în 13 August. La solemnitatea aceasta vor lua parte dnii miniștri Brătianu, Constantinescu, Moșoiu și Duca. Seria de improprietări se va continua în Bihor, Timiș, Arad, Sătmăr, Caraș-Severin și alte județe.

† **Dr. Ștefan Petrovici.** Consistorul Eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului cu adâncă părere de rău aduce la cunoștință, că fostul său fiscal consistorial, actual defensor matrimonial, fost deputat sinodal, congresual și asesor consistorial **Dr. Ștefan Petrovici**, notar public în Caransebeș, după lungi și grele suferințe a adormit în Domnul în 18/31 Iulie 1922, 9 ore a. m. în etatea de 63 de ani. Rămășițele pământești ale adormitului s'au așezat spre veșnică odihnă în 20 Iulie (2 August) 1922 la ore p. m. în cimiterul ort. rom. dela biserica Sfântului Ioan Botezătorul în Caransebeș. Fie-i țărâna ușoară și binecuvântarea lui Dumnezeu să-l adumbrească!

Anunțarea celor dispăruți în războiul mondial. (Ad. Ord. Min. de Răsb. Nr. 1272). Se vor prezenta rudele tuturor indivizilor, cari în războiul mondial (1914—1920) au fost mobilizați și cari până în ziua de astăzi nu s'au mai întors în patrie, și vor anunța aceasta până în 30 I. c. la secția militară a consiliului orășenesc, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 4, etajul I ușa Nr. 25. **Consiliul orășenesc din Sibiu.**

Invățătorii din Ardeal și-au ținut Duminecă la Cluj congresul anunțat. A participat și ministrul instrucțiunii publice.

Convocare. On. membri ai Desp. VII Hațeg al Asociațiunii pentru lit. rom. și cultura poporului român sânt invitați la **adunarea generală**, pe Duminecă, în 13 August n. 1922 la 4 ore p. m. în casina română din Hațeg Ordinea de zi: Deschiderea ședinței; rapoartele: secretarului, casierului și bibliotecarului; înscriere de membri; disertațiune; propuneri.

unul dintre spiritele creative cele mai mari în istoria antică. Renan în «Istoria poporului evreesc», deși îl vede acoperit între legendele cari s'au ținut în jurul personalității sale, îl numește un colos între marile figuri mitice ale omenirii. El a dat poporului său constituția recunoscută până azi ca cea mai conservativă și mai progresistă, cea mai tradițională și mai modernă, ale cărei principii și azi sânt actuale cu tot progresul omenirii de peste 30 de veacuri.

Principiile fundamentale încadrate în cele 10 porunci, după părerea specialiștilor biblici sânt acestea:

Eu sânt Iehova, Dumnezeuul tău, care te-am scos din Egipt, țara robiei.

Să nu ai alți Dumnezei.

Să nu-ți faci chip cioplit.

Să nu iei numele lui Iehova Dumnezeuului tău în deșert.

Adu-ți aminte de ziua Sămbetei și o cinstește.

Cinstește pe Tatăl tău și pe mama ta.

Să nu ucizi.

Să nu furi.

Să nu trăiești în fărâdelegii.

Să nu mărturisești strâmb împotr. aproapelui.

Să nu lăcomești la ce al altuia. —

Principiul fundamental al acestei constituții

e că religia e baza statului și autoritatea legii și toate legile juste sânt divine după origine, natură și sancțiune.

Asemenea legilor naturale de căldură, lumină, electricitate și gravitațiune, nu atârnă de voința noastră și cărora căutăm să ne acomodăm, astfel sânt și legile naturale, pe cari societatea omenească trebuie să le cunoască și să se acomodeze lor. În decalog se pretinde reverința spirituală față de Dumnezeu, răpusul dela muncă pentru cultivarea naturii spirituale, respect de părinți, respectarea dreptului personal, al familiei, averii și al numelui bun, și acest respect să fie real, spontan, natural și neforțat. Când un popor atârnă de puterea unuia se înstăpânește despotismul; când se bazează pe consimțirea celor conduși tinde spre anarhie și se vatămă primul principiu al decalogului. Unde simboalele înlocuiesc realitatea, se încurajează destrăbălarea și se vânează după îmbogățirea materială desconsiderându-se ori ce avânt ideal muncindu-se de-a surda pentru câștigarea de bunuri materiale, se desconsideră porunca a doua, a treia și a patra. Când se stânge din suflete iubirea fiilor de părinți și grija acestora de odraselele lor, celula vieții sociale de distruge, familia se periclitează și se întinde disordinea socială, se vatămă porunca a cincea.

Când cel slab și sărac este apărat și exploatat barbar în robotă sau în fabrici cu plată de nimic și nu se dă școală și drepturi mulțimii exploatate, se calcă porunca: Să nu furi, să nu ucizi. Când se permite poligamia și se încurajează desfrânarea în forme legale cu înlesnirea divorțului, se calcă porunca a șaptea.

Când se pun biruri grele ca să se susțină clase de beneficiari ai societății din munca și truda mulțimii, se vatămă legea a opta.

Când se îngăduie libertatea excesivă a presei, care acopere de hulă și dispreț cinstea personală, curente sănătoase și așezăminte onorabile — se vatămă legea a noua. Iar când respectul legii se face de frica pedepsei și educația și disciplinarea conștiinței lipsește în loc ca respectul legilor să fie spontan și voluntar, se violează legea a zecea.

Aceste legi sânt temeiul ordinii sociale. Călcarea lor produce disordine și nimicirea vieții sociale, păstrarea lor din indemnul conștiinței curate constituie fundamentul vieții tuturor popoarelor până în ziua de azi. Toate instituțiile publice și private în viața aceasta a popoarelor moderne de azi se reduc la aceste principii fundamentale, cari mai întâi s'au precizat la evreii vechi. —

(Urmează)

Congresul funcționarilor publici, întruniți Duminecă în București, — în vederea măsurilor de îmbunătățire a situației lor materiale, conform promisiunii guvernului, — a hotărât prorogarea ședințelor până la 17 Septembrie.

Convocare. Membrii despărțământului *Deva* al «Asociațiunii», și toți sprijinitorii culturii poporului, sânt invitați la adunarea cercuală, ce se ține Duminecă în 13 n. la ora 3 d. a. în școala de stat din Bărau. Va fi și o expoziție de copii, și o conferință, ținută de Dr. N. Robu, despre îngrijirea copiilor mici, apoi coruri și recitări.

Promovare. Domnul Pompiliu Verzariu a fost promovat în 12 Iulie a. c. de doctor în științele economice și comerciale la Universitatea din Roma.

Spre lămurire. Direcțiunea presei, din ministerul afacerilor străine, trimite următorul comunicat: Pentru a lămuri opinia publică asupra rolului avut conferința ținută la Karlovy Vary (Carlsbad) în 24 și 25 Iulie 1922, ministerul afacerilor străine face cunoscut, că nu s'a ținut un congres de presă, precum s'a anunțat în mod greșit de mai multe ziare, ci o *conferință a serviciilor de presă* de pe lângă ministerele de externe ale Micii Înțelegeri și a Połoniei, cu scopul de a îmbunătăți relațiile de informații între aceste servicii și a stabili legături constante între ele.

Părinții grijitori niciodată nu uită să amestece în apa în care se spală copiii lor, **Mack's Kaiser Borax.**

Unificarea și regularea calendarului

Alianței universale, pentru promovarea prin biserici, a păcii și frățietății mondiale, care s'a întrunit în Copenhaga la 7—12 August 1922, s'a prezentat propunerea de a lua hotărâre principială pentru restabilirea anului bisericesc creștin unitar, drept manifestare puternică a unității creștine față de lumea mohamedană, izraelită și buddhistă compactă. Pentru deliberare asupra reformei calendarului, ar fi a se convoca un congres mondial al statelor și bisericilor. 1. Unificarea calendarului s'ar putea astfel face, că *începutul anului* s'ar pune pe solstițiul de iarnă (22 Decembrie c. n.) ca începutul răsăritului de soare și deci la calendarul gregorian s'ar abandona 10, iar la cel iulian 23 zile. Cele 10 zile în anul 1924 s'ar putea lăsa afară fără nici o conturbare, abandonându-se cele șapte zile de 31 a lunilor, ziua bisectilă, și 29 și 30 Decembrie, iar la calendarul iulian și zilele 8—20 Ianuarie c. v.

2. S'a recomandat, ca congresul calendaristic totodată să decidă ca fiecare an se începe cu ziua de *Luni*, și se sfârșește cu ziua de *Duminecă*, prin ceace calendarele pentru toate timpurile vor rămâne neschimbate: zilele din lună pentru acest caz ar rămâne totdeauna pe aceleași zile ale săptămânii.

3. Pentru ca aceasta să se poată realiza, anul comun va trebui să stea din numai 364 zile. Ziua a 365, și ziua bisectilă s'ar contrage totdeauna într-o săptămână intercalară, și s'ar alipi tot la al cincilea an. Pe calea aceasta s'ar intercala ceva mai mult decât se cere, deci tot în al 40 an săptămâna intercalară s'ar abandona, cu excepțiunea anului 400, când intercalarea s'ar efectui. (Aceste norme de intercalare sânt precis identice cu normele de intercalare gregoriane, după care în 400 ani, afară de 365 zile anuale mai sânt de intercalat 97).

4. *Paștile* pentru viitor s'ar serba la ziua *adeverată* a aniversării învierii la 5 Aprilie c. n. Și anume pentru că aniversarea *adeverată* nu este Dumineca următoare după lună plină ce urmează ecvinocțiului de primăvară din orice an, ci e Dumineca din anul 33 a. Hr. ce a urmat după lună plină și ecvinocțiu: 5 April c. n., respective (dacă începutul anului se va pune îndărăt pe 22 Dec. c. n.) 15 April care zi, dacă anul se va începe cu Luni, și rei forma proiectată se va realiza, va cădea tocmai și totdeauna pe o Duminecă. 5. Ar fi a se satori, 11 luni de 30 zile și numai Decembrie ar avea 34, respective 41 zile.

Lunile de 30 zile ar înlesni în mod extraordinar socotirea terminelor și dobânzilor precum și socotirea cu înlesnire, că ce fel de zi a săptămânii la care zi din lună corespunde.

6. Regularea nouă a timpului s'ar începe, — deoarece 22 Decembrie este în anul 1924 într-o zi de Luni, — cu 22 dec. 1924 ca 1 Ian. 1925.

Prima fabrică română de stampile

OCT. L. VESTEMEAN

Sibiu, str. Țiglariei Nr. 18.

Am onoare a aduce la cunoștință, că mi-am deschis un

Atelier pentru fabricarea stampilelor din cauciuc

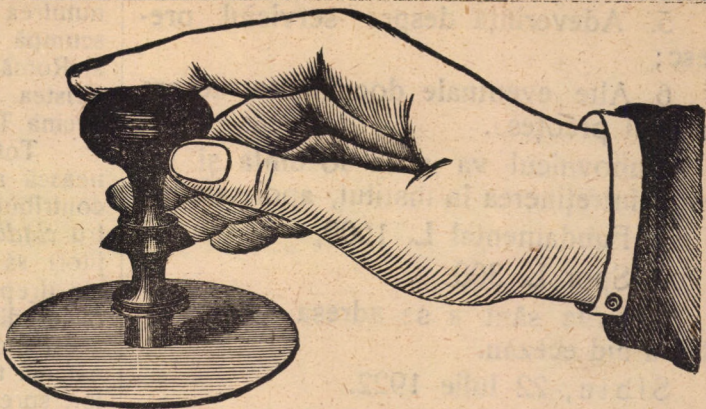
Execut tot felul de stampile din cauciuc, diferite medalioane și orice lucrări din brânza aceasta, cu prețuri moderate.

Comandele sunt a se adresa la „*Librăria Arhidiecezană*” Sibiu, str. Mitropoliei 45.

Cu toată stima

145

Oct. L. Vestemean.

Condițiuni de primire

în liceul de fete de stat din Sibiu și în internatul de fete al „*Asociațiunii*”, împreună cu acel liceu.

În clasa I a liceului de fete se primesc eleve, care au împlinit vârsta de 9 ani, dar n'au trecut încă de 12 ani, și dovedesc cu certificat școlar, că au absolvat cu succes 4 clase primare. Dacă n'au această calificare formală, vor dovedi prin examen de primire, că au pregătirea corespunzătoare. În celelalte clase ale liceului de fete se primesc eleve, care au absolvat vre-o clasă corespunzătoare la alte școli similare.

Inscrierea elevelor, pentru anul școlar viitor, se face din 7—10 Septembrie n. c. în edificiul internatului „*Asociațiunii*”. La înscriere toate elevele au să aducă *atestatul școlar din anul trecut*. Care vin întâi dată la liceul nostru, au să aducă și *extras din matricula botezașilor, act de naștere dela forul civil și certificat de revaccinare*.

Taxele școlare sunt: pentru clasele inferioare: taxe 52 lei, didactru anual: 100 lei, pentru clasele superioare: taxe 52 lei, didactru anual: 150 lei din care jumătate (102 s. 127 lei) se plătește la înscriere, iar restul la 1 Februarie. Elevele, care doresc să fie scutite de taxele școlare, trebuie să înainteze cerere la direcțiunea liceului până la finea lui Septembrie c., la care se va alătura certificatul școlar din anul trecut, cu nota generală cel puțin *bine*, și certificat despre starea familială și materială a părinților. Elevele orfane de războiu sunt scutite de taxele școlare, iar fetele de învățător sau profesor sunt scutite de *didactru*, dacă cer în scris, în termenul arătat, și dovedesc cu act oficial, că sunt orfane de războiu, ori fice de învățător sau profesor.

Elevele, care reflectează la *bursă de stat* (20 burse à 1000 lei și 10 à 500 lei), au să înainteze cerere la subsemnata direcțiune până în 30 Septembrie n. 1922, însoțită de: 1. *Act de naștere*, 2. *Certificat școlar* cu nota generală cel puțin *bine* și 3. *Certificat despre starea familială și materială* a părinților.

Examenele de corigență se țin în 1—2 Septembrie n. c. la 8 ore a. m. Elevele, care au să facă examen de corigență din două obiecte, trebuie să înainteze cerere (timbrată) la direcțiunea liceului pentru ca să fie admise. La cerere se va alătura atestatul școlar. În 4—5 Septembrie n. c. se țin *examenle particulare* (cu elevele admise în a. c.) și eventuale *examene de primire*. În 11 Septembrie c. Solemnitatea deschiderii anului școlar, iar în 12 Septembrie c. se încep cursurile regulate.

Pentru viitor *examenle particulare* se vor ține în sensul „*Regulamentului pentru elevii pregătiți în particular*” din vechiul Regat, anume:

Orice elev particular va fi supus, în cursul unui an școlar, pentru fiecare clasă la următoarele două examinări:

a) O examinare preliminară între 25 Ianuarie și 5 Februarie inclusiv, care va constă dintr-o *lucrare scrisă* asupra primei părți din materia anuală a fiecărui obiect de studiu (fără dexterități).

b) O examinare de fine de an între 10—27 Iunie, care va constă dintr-o *lucrare scrisă* și o interogație generală orală din întreaga materie prevăzută în programa analitică a școlilor publice respective (și dexterități).

Cererile pentru admitere la examen particular (timbrate) se înaintează direcțiunii liceului, până în 15 Octombrie a fiecărui an școlar,

însoțite de: *extras de botez, act de naștere, certificatul școlar precedent și act de purtare morală*. Până în 15 Noembrie a fiecărui an școlar se pot încă înscrie *elevi particulari* cu concesiune dela Ministerul instrucțiunii, iar după 15 Noembrie nici o înscriere nu se mai poate face, decât cu avizul Consiliului permanent.

Taxa de întreținere în internat e 5000 lei anual de elevă și se plătește anticipativ în patru sau în două rate.

Taxa pentru pian (2 ore pe săptămână, afară de orele de exercițiu) e: 160 lei¹ pe lună de elevă; pentru două eleve împreună e 80 lei¹ pe lună de elevă. (Notele pentru pian: exerciții, etude, piese etc., după care au urmat instrucția în anul din urmă, să le aducă elevele cu sine).

Spesele particulare ale elevelor interne (pentru cărți, material de scris, desen, lucru manual, etc.) se socotesc separat, cu dare de seamă la finea fiecărei luni.

În caz de repășire în decursul anului, din orice cauză, *taxa internatului și a pianului* se plătește pe întreg semestrul în care se anunță repășirea.

Edificiul internatului e situat lângă parcul orașului și e provăzut cu apaduct, baie proprie și lumină electrică, în cele mai bune condiții igienice.

Elevele, care voiesc să fie primite în internat, să se arunce de timpuriu și să aducă cu sine: o saltea, un covorel lângă pat, o perină, două fețe de perină, o plapomă sau țol de cooperit, patru cearșafuri (lepedeie), patru ștergare, patru servete, apoi perie de dinți și de vestiminte, săpun și doi pepteni. O haină de vară, una de iarnă și una de stofă vânt-închis (fason matroz), care va servi de uniformă. O bluză albă (fason matroz), un șorț cu mâneci de clot negru, două fuste (jupoane) colorate sau negre. *Rufele trebuitoare*, cu ciorapi, batiste, o umbrelă (cort) și încălțăminte. *Tacâm*: cuțit, furculiță, lingură și linguriță, apoi trei tăiere (farfurii) de porțelan (1 pentru supă, 1 pentru friptură și 1 mic pentru desert), o ceașcă pentru cafea și două pahare. Două cărpe pentru lucru și un ștergar pentru bucătărie, care rămâne internatului.

În decursul anului vor primi elevele în internat: un șorț uniform, eventual o pălărie de vară și una de iarnă, sau chipiu uniform, care se vor face aici cu prețuri moderate.

Sibiu, în August 1922.

Direcțiunea institutului.

Atelierul tehnic de dantură

E. Dicker

Str. Mitropoliei Nr. 30 I Etaj
este până 1 Septembrie închis.

(144) 1—1

**Reclama este
sufletul comerțului**

¹ Din care sumă 10 lei pe lună se contează institutului, pentru susținerea pianelor în stare bună.